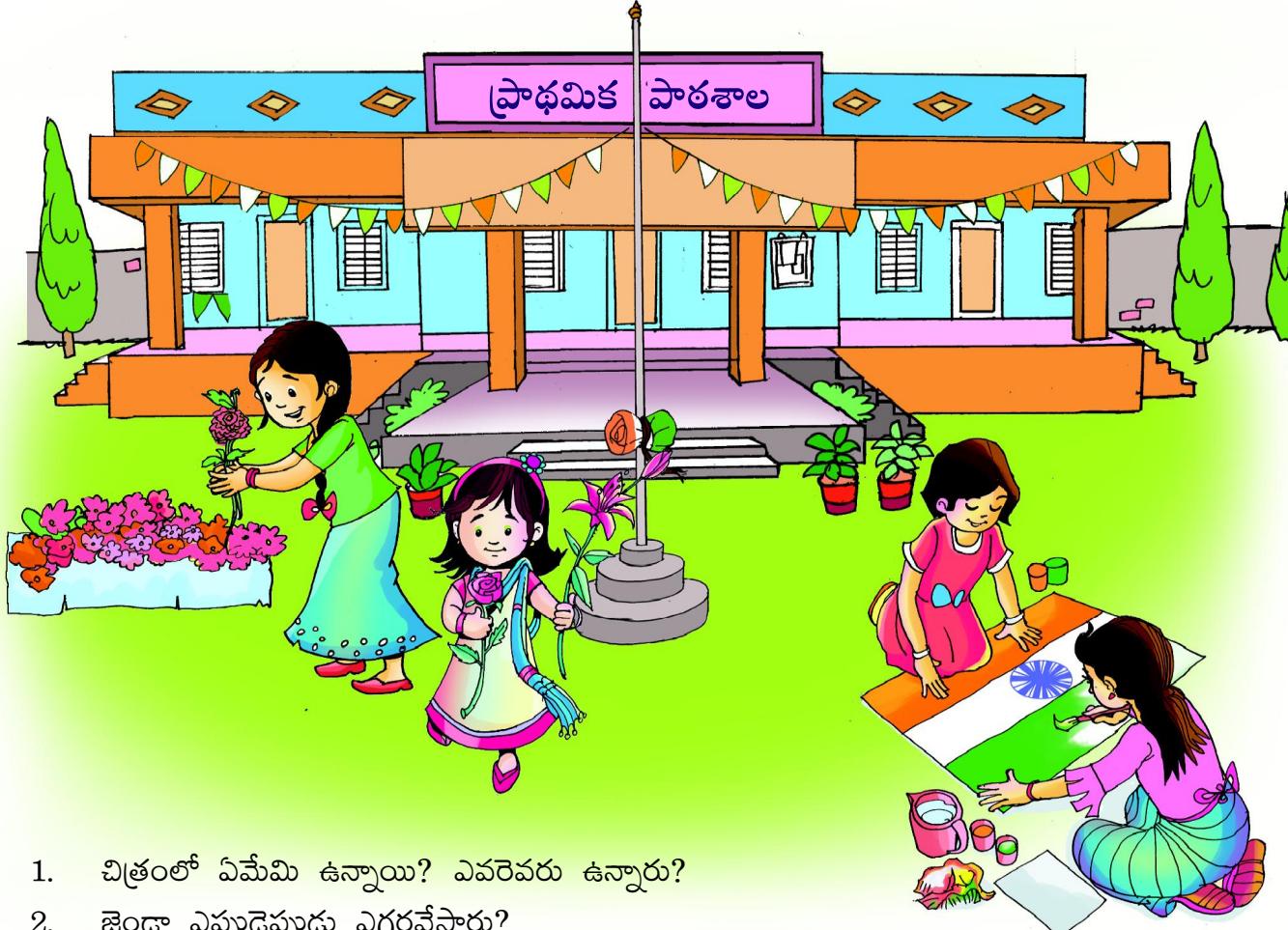

3 దేశమును ప్రేమించుమన్నా...

చిత్రం చూడండి - ఆలోచించి మాట్లాడండి

1. చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి? ఎవరెవరు ఉన్నారు?
2. జెండా ఎప్పుడెప్పుడు ఎగరవేస్తారు?
3. మన జాతీయ జెండా గొప్పతనం గూర్చి చెప్పండి.

కవి పరిచయం

గురజాద వేంకట అప్పారావు (జననం: 21.9.1862 - మరణం: 30.11.1915)

ఆధునిక తెలుగు కవిత్వానికి, సాహిత్యానికి మార్గదర్శకులు. యుగకర్త, కవి, కథకులు, నాటక కర్త, చరిత్రకారులు, శాసన పరిశోధకులు. అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా భాషావేత్త. తెలుగు సాహిత్యంలో వాడుకభాషను ప్రవేశపెట్టి చిరస్వరణీయమైన రచనలు చేశారు. ‘కన్యాశుల్మార్గ’ నాటకం ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యంలో అత్యంత విశిష్ట రచన.

దేశమును ప్రేమించుమన్నా...

దేశమును ప్రేమించుమన్నా
మంచి అన్నది పెంచుమన్నా!
బట్టి మాటలు కట్టిపెట్టోయ్
గట్టి మేల్ తలపెట్టవోయ్

పాడిపంటలు పొంగిపొర్రే
దారిలో నువ్వు పాటుపడవోయ్
తిండి కలిగితె కండ కలదోయ్
కండ కలవాడేను మనిషోయ్!

దేశాభిమానం నాకు కడ్డని
బల్లి గొప్పలు చెప్పుకోకోయి,
పూని యేదైనాను ఒకమేల్
కూర్చు జనులకు చూపవోయి!

సొంత లాభం కొంత మానుకు
పొరుగు వాడికి తోడుపడవోయ్
దేశమంటే మళ్ళీ కాదోయ్
దేశమంటే మనుషులోయ్!

చెట్టుపట్టాల్ పట్టుకొని
దేశస్థులంతా నడవవలెనోయ్
అన్నదమ్ముల వలెను జాతులు
మతములన్నీ మెలగవలెనోయ్

పదాలు-ఆర్థాలు

బట్టి	= ఏమీ లేని
కర్మ	= కలదు; ఉన్నది
దేశాభిమానం	= దేశం మీద ప్రేమ
చెట్టపట్టాలు	= ఒకరి చేతిని మరొకరు పట్టుకొనటం
తోడుపదు	= సహాయపదు

భావం

1. దేశము నాదని ప్రేమించు. మంచిని ప్రోత్సహించు. మాటలతో కాలం వృధా చేయకుండా ఉపయోగపడే పనులు చెయ్యాలి.
2. మనదేశం పొడిపంటలతో సస్యశ్యామలంగా ఉండేలా కృషి చేయాలి. అప్పుడు దేశంలో ఉన్నవారందరికి ఆహారం లభిస్తుంది. పొషిక ఆహారం తిన్న మనిషి ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు.
3. నాకు దేశం మీద గౌరవం అని ఎక్కువ గొప్పలు చెప్పాలి. జనులకు ఏదైనా ఒక మేలు చేసి చూపించు.
4. సొంత పనులు కొన్ని మానుకొన్నెనా సరే ఇతరులకు సహాయపడాలి. దేశం అంటే కేవలం రాళ్ళ రఘులే కాదు, దేశం అంటే జన సమూహం అని తెలుసుకో.
5. సుఖ దుఃఖాలలో అందరూ కలసికట్టుగా నడవాలి. దేశ ప్రజలందరూ మతాలు, జాతులూ వేరైనా అన్నదమ్ములలాగా కలిసి ‘ఒకే మాట ఒకే భాటు’గా నడవాలి.

వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

1. గేయంలో దేశాన్ని ప్రేమించాలి అన్నారుకదా! దేశాన్ని ప్రేమించాలంటే మీరు ఏం చేస్తారు?
2. గేయ సారాంశాన్ని మీ సొంత మాటల్లో చెప్పండి.
3. ఈ గేయం ఆధారంగా దేశభక్తిని గురించి మీ భావాలు తెలుపండి.

చదవడం - వ్యక్తపరచడం

అ) పారం ఆధారంగా ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. గట్టి మేలు తలపెట్టాలంటే మనం ఏమి చేయాలి?
-

2. మంచిని పెంచడమంటే ఏమిటి?
-

ఆ) కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటికి సంబంధించిన గేయ పాచాలను పారంలో గుర్తించండి.

1. పాడి పంటలు నమృద్ధిగా పండించే దారిలో నువ్వు కృషిచెయ్యి.
2. నాకు దేశభిమానం ఉన్నది.
3. దేశమంటే మట్టి కాదు; మనుషులు.
4. అన్నదమ్ముల వలె కలిసి మెలసి ఉండాలి.

ఇ) గేయంలో ప్రాస పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఉదా॥ ప్రేమించుమన్నా - పెంచుమన్నా

ఈ) కింది పేరాను చదవండి. ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాలు రాయండి.

బాల శివాజీని తండ్రి శంభోజీ బీజాపూరు సుల్తాన్ కొలువుకు తీసుకొని వెళ్ళాడు. ఆ సుల్తానుకు ఎలా వందనం చేయాలో తండ్రి శివాజీకి తర్పిదు ఇచ్చాడు. దేశభక్తి మెండుగా గల్గిన శివాజీ ‘విదేశీయునికి శిరస్సు వంచను’ అని తనలో తాను అనుకున్నాడు. సుల్తాను కొలువుకు వెళ్లిన తరువాత శంభోజీ ఆయనకు నమస్కారం చేసి, కొడుకు వంక చూసాడు. శివాజీ శిరస్సు వంచి నమస్కరించకుండా లీవిగా నిల్చున్నాడు. సుల్తానుకు కోపం వచ్చింది. అక్కడే ఉన్న మురారి పంతులు, “చిన్నపిల్లవాడు. ఇంకా మర్యాదలు తెలియనివాడు” అని సుల్తానుకు సర్దిచెప్పాడు. శంభోజీ తరువాత శివాజీని మందలించబోగా “తండ్రీ! నేను జీవించి ఉండగా పరాయి పాలకుల ముందు తలవంచను. ఆత్మాభిమానంతో జీవిస్తాను” అని బదులు ఇచ్చాడు.

1. శివాజీని చిన్నతనంలో తండ్రి ఎక్కడికి తీసుకొని వెళ్లాడు?

.....

2. సుల్తాను ఎదురైతే ఏం చేయాలని శివాజీకి తండ్రి చెప్పాడు?

.....

3. శివాజీ సుల్తాను కొలువులో ఎలా ప్రవర్తించాడు?

.....

4. అత్యాధ్యాత్మానంతో జీవించడం అంటే ఏమిటి?

.....

5. పై పేరా ఆధారంగా నీవు గ్రహించినది ఏమిటి?

.....

ఉ) కింది పదాలను చదవండి. గేయం ఆధారంగా వాటిని జతపరచి రాయండి.

తింది కలిగితె	చెప్పుకోకోయ్
బట్టి మాటలు	కండకలదోయ్
బట్టి గొప్పలు	తోడుపడవోయ్
పొరుగు వారికి	పట్టుకొని
చెట్టపట్టాల్	కట్టిపెట్టోయ్

తింది కలిగితె కండకలదోయ్
ఉదా॥

1.
2.
3.
4.

పదజాలం

అ) గేయంలో కింది పత్తులు ఉన్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఇ ఉ అ ఎ చ ల

ఉదా॥ పెంచుమన్నా మతములన్నీ

.....

ఆ) గేయం ఆధారంగా పట్టికను పూరించండి.

ఉదా॥	గుణింత పదాలు	ద్విత్వాక్షర పదాలు	సంయుక్తాక్షర పదాలు
	మంచి	బట్టి	పొంగిపోల్లే

ఇ) కింది గళ్లలో పారంలోని పదాలు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి. వాటిని ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

బ	పెం	చు	మ	న్నా
ట్టి	పొం	గొ	ప్పు	లు
మా	గి	పొ	రు	గు
ట	పొ	మ	త	ము
లు	ర్యై	దే	శ	ము

- ఉదా॥ 1. దేశము
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.

ఉదా॥ 1. భారతదేశం అతి ప్రాచీన దేశం.

2.
 3.
 4.
 5.
 6.

ఈ) కింది పదాలు చదవండి.

ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు	ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు
మాట	మాటలు	చిత్రం	చిత్రాలు
చెట్టు	చెట్లు	మతం	మతాలు
బండి	బళ్ళు	లాభం	లాభాలు
జాతి	జాతులు	నాయకుడు	నాయకులు

ఉ) కింది భాషీలను సరైన పదంతో నింపండి.

ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు	ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు
వందనం		ఆట	
దేశం			చీమలు
	బస్సులు	బాణం	
ఊరు			బంతులు

ఊ) మీ పారశాలలో జరుపుకునే ఉత్సవాలు రాయండి. ఆ ఉత్సవాలను తెలిపే పదాలతో వాక్యాలు రాయండి.

ఉదా॥ 1. స్వాతంత్యదినోత్సవం

మా పారశాలలో ఆగష్ట 15న స్వాతంత్యదినోత్సవం ఘనంగా జరుపుకున్నాము.

2.

.....

3.

.....

4.

.....

5.

.....

స్వయంచాలం

1. దేశభక్తిని ఎలా చాటాలి?
2. “తిండి కలిగితె కండ కలదోయ్, కండ కలవాదేను మనిషోయ్”. గేయ పాదం ద్వారా మీరేమి తెలుసుకున్నారు?
3. భారతావనిలో ప్రజలందరూ సోదర భావంతో ఉండాలనే భావాన్ని తెలుపుతూ కొన్ని వాక్యాలు రాయండి.

స్వజనాత్మకత

అ) కింది గేయాన్ని పాడిగించండి.

వందనం వందనం
గాంధీ తాతకు వందనం
వందనం వందనం
చాచా నెప్పులుకు వందనం

అ) గేయం ఆధారంగా కొన్ని నినాదాలు రాయండి.

దేశంలో ప్రజలంతా
అన్వదమ్ముల్లా ఉండాలి.

మాటలకన్నా చేతలు మిన్న:

ప్రాజెక్టు పని

దేశనాయకుల చిత్రాలు సేకరించండి. వాటిని తరగతిగదిలో ప్రదర్శించండి.

భాషాంశాలు

అ) కింది వాక్యాలు చదపండి. (?) ఈ గుర్తుకు 'O' చుట్టండి.

- ఆంధ్రా యూనివర్సిటీకి వెళ్ళాలంటే ఏ నెంబర్ బన్ ఎక్కులి?
- బీమిలి వెళ్ళే దారిలోనే రామకృష్ణ బీచ్ వస్తుందా?
- లైట్‌హాస్కు వెళ్ళాలంటే ఆటో ఎక్కడ దొరుకుతుంది?
- విమానాశ్రయానికి చేరుకోవాలంటే బస్సులుంటాయా?

5. విశాఖపట్నంలో బస చేయటానికి అనువైన ప్రదేశం ఏది?
6. రైల్ నిలయంలో ‘రిజర్వేషన్ కొంటర్’ ఎటువైపు ఉంటుంది?

పిల్లలూ! ఈ గుర్తు (?) వాక్యంలో ఎక్కడ ఉందో గుర్తించారు కదా! ఈ గుర్తును (?) ‘ప్రశ్నార్థక చిహ్నం’ అంటారు. అలాగే ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఏ, ఏది, ఎటువైపు లాంటి పదాలను కూడా ఉపయోగించాం. ఇలాంటి ప్రశ్నార్థక పదాలు, ప్రశ్నార్థక గుర్తు కలిగిన వాక్యాలను “ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు” అంటారు.

అ) కింది వాక్యాలను గమనించండి. పీటిలో ప్రశ్నార్థక పదాలను గుర్తించి గీత గీయండి.

ఉదా॥ నీ పేరు ఏమిటి?

- మీరు బడినుండి ఎప్పుడు వచ్చారు?
- మీరు ఎట్లా చదువుతున్నారు?
- మీ దగ్గర ఎన్ని పుస్తకాలు ఉన్నాయి?
- మీరు ఏ ఊరిలో ఉంటున్నారు?
- జాతీయగీతం రాశినవారు ఎవరు?

ఇ) కింది ప్రశ్నార్థక పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

1. ఎవరు?
2. ఏమిటి?
3. ఎలా?
4. ఎందుకు?
5. ఎప్పుడు?
6. ఏది?
7. ఎన్ని?
8. ఎక్కడ?
9. ఏ

ఈ మాసపు పాట

తెలుగు తల్లి

తేనె పలుకుల తెలుగు తల్లి!

రవల వెలుగుల తెలుగు తల్లి!

శాతవాహన శకములోపల

శాంతి పారము నేర్చితమ్మా!

పూర్వ వేంగి యుగములోపల

పుణ్యకవితల జీవితమ్మా!

కాకతీయుల కాలమందూ

ఖడ్డ పాండితి గరపితమ్మా!

రెడ్డిరాయల రాజ్యమందూ

లలిత కళలను దేల్చితమ్మా!

గాంధి దేవుని యుగములోపల

సదయ హృదయుల గాంచితమ్మా

సర్వమానవ సమతగూర్వగ

భారతాంబకు యశమునింపగ

కదలిరమ్మె తెలుగుతల్లి

బ్రోవరమ్మె తెలుగుతల్లి

॥ తేనె ॥

॥ తేనె ॥

॥ తేనె ॥

॥ తేనె ॥

కవి పరిచయం

పిల్లలమురి వేంకట హనుమంతరావు

(జననం: 7-5-1921 - మరణం: 13-9-1989)

పిల్లలమురి వేంకట హనుమంతరావు విమర్శకుడు, కవి. సాహిత్యవ్యాసాలు, కథలు, ఏకాంకికలు, ఖండకావ్యాలు రచించారు. వీరి రచనల్లో సాహిత్యసంపద, ఆంధ్రభూధయం, కాపు పాటలు ముఖ్యమైనవి.

ఈ మాసపు కథ

కందిరీగ కిట్టుకు

-రావూరి భరద్వాజ

అనగా అనగా ఓ పెద్ద అడవి. ఆ అడవిలో రకరకాల జంతువులు ఉన్నాయి. ఆ అడవికి ఓ సింహం రాజుగా ఉంటున్నది. నిజానికి ఆ సింహం చాలా మంచిది. తనను చూసి మిగిలిన జంతువులు భయపడడం ఆ సింహానికి ఇష్టం లేదు. ప్రతివారూ తన దగ్గరకు రావాలనీ, వారి వారి బాధలు తనతో చెప్పుకోవాలనీ సింహం అభిప్రాయం. సింహం కూడా మారువేషంతో అప్పుడప్పుడు అడవిలో తిరుగుతూ ఉండేది.

అలా తిరగడంలో ఓ ఏనుగు తట్టస్థపడింది. ఈ ఏనుగు కూడా తెలివైనదే. కాని దాని గుణం అట్టే మంచి కాదు. మరొకరు సుఖంగా ఉండటం, హోయిగా నవ్వుకోవడం ఆ ఏనుగుకు గిట్టదు.

వచ్చినప్పటించీ అది సింహంతో పొత్తు కలపాలని చూస్తునే ఉన్నది? సింహం మారువేషంతో తిరుగుతున్నప్పుడు. ఏనుగు పసిగట్టి సింహంతో కబుర్లాడింది. మాటలు పెంచింది. స్నేహం బాగా పెంచేసింది కూడా. సింహం మంచిదనుకొన్నాం గదా! అంచేత దానికి ఎదుటివారి చెడ్డగుణాలు ఒకంతట తెలిసేవి కావు. అందరూ మంచివారే అనుకునేది సింహం. అందరి మాటలూ నమ్మేది పాపం.

ఏనుగు ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకొని ఇతర జంతువుల మీద చాడీలు చెప్పేది. అబద్ధాలాడేది. చివరికి సింహాన్ని తన చేతిలో చిక్కించుకొన్నది. సింహానికి ఏనుగు ఎంత చెబితే అంత! ఈ ఆసరా చూసుకొని ఏనుగు మిగిలిన జంతువులను వేధించుకు తినేది. భయపెట్టేది. బెదరకొట్టేది. జంతువులు చాలా కాలం ఈ బాధను భరించాయి. ఏం చేయడానికి వాటికి తోచలేదు. చివరికి అడవిని విడిచి వెడడామనుకొన్నాయి కూడా.

ఆ దశలో ఒక కందిరీగ, ఏనుగు పనేదో తను చూస్తానన్నది. అని, మెల్లగా ఏనుగు దగ్గరకొచ్చి చెవిలో దూరిపోయింది. ఈ కందిరీగను వదిలించుకోవడానికి ఏనుగు చాలా ప్రయత్నించింది. పెద్దగా ఫుంకరించింది. కోపంతో చెట్లను కొమ్మలను విరిచేసింది. చేతికందిన జంతువుల మీద విరుచుకు పడింది. కానీ కందిరీగ వదలలేదు.

ఆఖరుకు ఏనుగు విసుగెత్తిపోయి కందిరీగతో రాజీకి వచ్చింది. ఏనుగు ఈ అడవిని విడిచిపోతే, తను ఏనుగును విడిచిపోతానన్నది కందిరీగ. ఇక చేసేదేమీ లేక ఏనుగు ఆ అడవిని విడిచి వెళ్లిపోయింది.

కవి పరిపాయం

రావూరి భరద్వాజ (జననం: 5.7.1927 - మరణం: 18.10.2013)

గుంటూరు జిల్లా తాడికొండలో జన్మించారు. ‘విమల’ ఈయన రాసిన తొలి కథ. ‘అపరిచితులు’, ‘కథాసాగరము’ వంటి 37 కథా సంపుటాలు, ‘ఉడుతమ్మ ఉపదేశం’, ‘కీలుగుర్పం’ వంటి 43 పిల్లల కథలు, ‘కరిమింగిన వెలగపండు’, ‘జల ప్రతయం’ వంటి 17 నవలలు రాశారు. వీరి ‘పాకుడు రాళ్లు’ నవలకు జ్ఞానపీర పురస్కారం వరించింది.

జ్ఞానపీర పురస్కారం, కళా ప్రపూర్ణ , కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం, సోవియెట్ భూమి నెప్రూం పురస్కారం, రాజూలక్ష్మీ శౌండేప్పన్ అవార్డు, గోపింద్ జాతీయ సాహిత్య పురస్కారం, కళారత్న (అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం), లోక్ నాయక శౌండేప్పన్ పురస్కారం వంటివి పొందారు.

